

INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA
i GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
– PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

AGENCJA
RYNKU ROLNEGO

MINISTERSTWO ROLNICTWA i ROZWOJU WSI

NR
33

RYNEK OWOCÓW I WARZYZW

stan i perspektywy

ISSN 1231-2584

**ANALIZY
RYNKOWE**

LISTOPAD 2008

Analizy są finansowane przez
AGENCJĘ RYNKU ROLNEGO
oraz
INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA I GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
– PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

Spis treści

REASUMPCJA

- I. Uwarunkowania makroekonomiczne – *T. Chrościcki*
- II. Owoce
 1. Rynek w UE – *B. Nosecka, J. Mierwiński*
 2. Rynek w Polsce
 - 2.1 Produkcja – *J. Świetlik*
 - 2.2 Przetwórstwo – *B. Nosecka, I. Szczepaniak*
 - 2.3 Handel zagraniczny – *B. Nosecka*
 - 2.4 Popyt – *I. Strojewska*
- III. Warzywa
 1. Rynek w UE – *B. Nosecka, J. Mierwiński*
 2. Rynek w Polsce
 - 2.1 Produkcja – *T. Smoleński, G. Stępka*
 - 2.2 Przetwórstwo – *B. Nosecka*
 - 2.3 Handel zagraniczny – *A. Bugała*
 - 2.4 Popyt – *I. Strojewska*

**Przy publikowaniu fragmentów analizy oraz informacji i danych liczbowych
prosimy o podanie źródła.**

Analizę przygotowano w Zakładzie Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB
Świętokrzyska 20, 00-950 Warszawa
Kierownik Zakładu – dr Bożena Nosecka, tel.: (0-prefiks-22) 50 54 553

AUTORZY:

dr Bożena Nosecka

- Zakład Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB •
Tel.: (022) 50 54 553

mgr Anna Bugała

- Zakład Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB •
Tel.: (022) 50 54 440

mgr inż. Janusz Mierwiński

- Zakład Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB •
Tel.: (022) 50 54 478

mgr inż. Tomasz Smoleński

- Zakład Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB •
Tel.: (022) 50 54 433

mgr inż. Grażyna Stępka

- Zakład Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB •
Tel.: (022) 50 54 433

mgr inż. Irena Strojewska

- Zakład Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB •
Tel.: (022) 50 54 528

dr Iwona Szczepaniak

- Zakład Ekonomiki Przemysłu Spożywczego IERiGŻ-PIB •
Tel.: (022) 50 54 658

mgr inż. Jan Świetlik

- Zakład Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB •
Tel.: (022) 50 54 470

Analizę zrecenzowała i zatwierdziła w dniu 4.11.2008 r. Rada Rolniczych Analiz Ekonomicznych w składzie:
Zdzisław Adamczyk, Tadeusz Chrościcki, Jan Małkowski, Bożena Nowicka, Iwona Szczepaniak,
Roman Urban (wiceprzewodniczący), Zdzisława Wiśniowska-Antonik, Maria Zwolińska (przewodnicząca).
Kolejna analiza wydana będzie w czerwcu 2009 r.

W 2008 r. zbiory owoców w Polsce wyniosły 3,5 mln ton i były ponad dwukrotnie wyższe od katastrofalnie niskich w roku poprzednim i zbliżone do rekordowych w 2004 r. Zbiory owoców z drzew zwiększyły się o 134%, a owoców jagodowych o 27%. Najbardziej wzrosła produkcja jabłek i gruszek – odpowiednio o 142 i 121%. Według ocen GUS produkcja warzyw gruntowych, przede wszystkim z powodu spadku powierzchni upraw, obniżyła się o 12% do 4,4 mln ton. Zbiory warzyw uprawianych pod osłonami zwiększyły się o 4% do najwyższego w obecnej dekadzie poziomu 755 tys. ton. Wzrost zbiorów owoców w Polsce był najwyższy spośród krajów UE-27. Polska należała natomiast do nielicznej grupy krajów, w których notowano spadek produkcji warzyw.

W 2008/09 r. produkcja przetworów owocowych zwiększyła się w porównaniu z sezonem poprzednim o 25% i osiągnęła rekordowy poziom 1 mln ton. Najbardziej, w stosunku do bardzo niskiej w poprzednim sezonie, zwiększyła się produkcja zagęszczonych soków owocowych. Rekordowa na poziomie 400 tys. ton będzie produkcja owoców mrożonych. Produkcja przetworów warzywnych będzie wyższa o 1-2% i wyniesie 980-990 tys. ton. Utrzyma się tendencja wzrostowa produkcji warzyw mrożonych i produktów pierwotnego przetwórstwa koncentratu pomidorowego (keczupu i sosów pomidorowych), a niższa będzie produkcja warzywnych konserw, marynat, suszy oraz pomidorowego koncentratu. Udział przetwórstwa w zagospodarowaniu zbiorów warzyw zwiększył się z 33 do 35%. Łączna produkcja soków, nektarów i napojów owocowych i owocowo-warzywnych zwiększyła się z 1,66 do 1,71 mln ton. W strukturze produkcji wzrosła udział nektarów i napojów, a obniżyła się soków pitnych.

W sezonie 2008/09, zdecydowanie wyższy niż w 2007/08 r., będzie eksport wszystkich owoców i ich przetworów, a najbardziej (dwukrotnie) zwiększył się eksport jabłek i zagęszczonego soku jabłkowego. Wpływy z eksportu niemal wszystkich owoców i ich przetworów wzrosną w mniejszym stopniu niż

wolumen sprzedaży. Ceny eksportowe jabłek i zagęszczonego soku jabłkowego powrócą do przeciętnego poziomu z sezonów 2004/05-2005/06, natomiast ceny owoców miękkich i ich przetworów, choć niższe od rekordowych w 2007/08 r., przekroczą poziom z I połowy obecnej dekady. Łączne wpływy z eksportu owoców i ich przetworów będą w sezonie 2008/09 wyższe w porównaniu z sezonem poprzednim o 15% i osiągną rekordowy poziom 1,32 mld EUR. Rekordowe, w wysokości 515 mln EUR, będą również wpływy z eksportu produktów warzywnictwa. Wzrosła wartość eksportu warzyw mrożonych, marynowanych i suszonych, a obniżyła się warzywne konserwy. Z powodu wzrostu średnich cen eksportowych, nie zmieniają się, mimo niższego wolumenu eksportu, wpływy ze sprzedaży warzyw świeżych. Łączna wartość eksportu owoców i warzyw oraz ich przetworów (łącznie z pieczarkami i ich przetworami) wyniesie 2,1 mld EUR, wobec 1,9 mld EUR w sezonie 2007/08 (ok. 18% wpływów z eksportu produktów rolnych i spożywczych).

W sezonie 2008/09 zwiększył się import większości owoców południowych i ich przetworów (konserw, suszy, soków zagęszczonych, przecierów). Zmniejszył się natomiast przywóz owoców strefy umiarkowanej i ich przetworów (głównie jabłek i zagęszczonego soku jabłkowego). Spadek przywozu produktów strefy umiarkowanej zadecyduje o obniżeniu globalnego przywozu owoców i ich przetworów. Wobec zmniejszenia średnich cen w imporcie, globalna wartość przywozu owoców i ich przetworów spadnie bardziej niż rozmiarów przywozu i wyniesie 1,18 mld EUR. W sezonie bieżącym wyższy, niż w 2007/08 r. będzie wolumen i wartość importu niemal wszystkich warzyw i ich przetworów, a najbardziej z powodu wzrostu cen transakcyjnych, wzrosła wartość przywozu przetworów pomidorowych. Globalna wartość przywozu warzyw i ich przetworów zwiększyła się o 13% do 423 mln EUR. Łączna wartość przywozu owoców, warzyw i ich przetworów (łącznie z pieczarkami i ich przetworami) obniżyła się o 5% do 1,61 mld EUR, a dodatnie saldo handlu zagranicz-

nego całą tą grupą towarową zwiększyła się z 207 do 480 mln EUR.

W wyniku wzrostu zbiorów ceny skupu większości owoców były w 2008 r. niższe od bardzo wysokich w roku poprzednim. Najbardziej spadły ceny jabłek przemysłowych (sześciokrotnie) oraz aronii (ponad trzykrotnie). Głęboki spadek cen skupu jabłek przemysłowych spowodowany jest dekoniunkturą na światowym rynku zagęszczonego soku jabłkowego. Ceny jabłek deserowych, wiśni, śliwek i porzeczek czarnych obniżyły się o 50%, gruszek o 20%, czereśni o 30%, porzeczek czerwonych o 33%, truskawek o 18%, a malin o 10%. Ceny wszystkich owoców jagodowych przekraczały jednak średnie z lat 2004-2006. Produkcja niemal wszystkich owoców była w 2008 r. opłacalna dla producentów. Kosztów produkcji nie przekroczyły jedynie ceny skupu wiśni, aronii oraz kierowanych do przetwórstwa jabłek. Spośród warzyw niższe w sezonie 2008/09 będą jedynie ceny kapust oraz uprawianych pod osłonami pomidorów i ogórków. Produkcja większości warzyw pozostała opłacalna.

W sezonie 2008/09 zwiększą się marże w produkcji większości przetworów owocowych – głównie w produkcji mrożonych owoców i zagęszczonych soków z owoców kolorowych. Opłacalna dla zakładów przetwórczych będzie też produkcja zagęszczonego soku jabłkowego (w sezonie poprzednim ceny zbytu tego produktu nie przekroczyły w wielu zakładach kosztów surowca). Marże w produkcji większości przetworów warzywnych zmienią się nieznacznie.

Średnie ceny detaliczne owoców i ich przetworów będą niższe niż w sezonie 2007/08. Największy będzie spadek cen detalicznych jabłek (50%). Nieznacznie wyższe mogą być natomiast średnie ceny warzyw i ich przetworów. Wzrost cen produktów warzywnictwa będzie mniejszy niż całej żywności. Spożycie owoców i ich przetworów zwiększy się o ponad 10% do 44-45 kg na osobę, a spożycie warzyw i ich przetworów wyniesie ok. 60 kg, wobec 61 kg na osobę w 2007/08 r.

SUMMARY

In 2008 fruit harvest in Poland amounted to 3.5 million tons and almost doubled the catastrophic level of last year and was similar to the record year of 2004. Harvest from tree-grown fruit increased by 134%, while the harvest of berries by 27%. Apple and pear production grew the most – by 142% and 121% respectively. According to CSO, the production of outdoor vegetables, mainly due to the decrease in the area of production, fell by 12%, to the level of 4.4 million tons. The harvest of vegetables grown under protective cover increased by 4%, to the decade-record of 755 thousand tons. The increase in fruit production in Poland was the highest among the EU-27 states. Poland was at the same time one of the few states, where a decline in vegetable production was observed.

In 2008/09 the production of fruit preserves will be up on the previous season by 25% and will reach the record-breaking level of 1 million tons. Production of concentrated fruit juices will increase most against the very low level of previous year. The production of frozen fruit will also reach the record-breaking level of 400 thousand tons. Production of vegetable preserves will be higher by 1-2% and will amount to ca. 980-990 thousand tons. Upward tendency will remain in the production of frozen vegetables and products of primary processing of tomato concentrate (ketchup and tomato juices), while the production of vegetable preserves, marinades, dried vegetables and tomato concentrate will decrease. The processing's share in the utilisation of vegetable production will increase from 33 to 35%. The total production of juices, nectars and fruit or fruit and vegetable beverages will increase from 1.66 to 1.71 million tons. In the structure of production the share of nectars and beverages will increase, while the share of drinking juices will decrease.

In the 2008/09 season the export of all fruit and their preserves will be much higher against the 2007/08 season, while the export of apples and concentrated apple juice will increase most (it will double). The revenue from the export of almost all fruit and their preserves will increase to a lower

extent than the volume of sales. The export prices of apples and concentrated apple juice will return to the average level of 2004/05 – 2005/06 seasons, while the soft fruit prices and their preserves, despite being lower than in the record 2007/08 season, will exceed the level of the 1st half of the decade. Total revenues from the export of fruit and their preserves will be higher in 2008/09 season against the previous season by 15% and will reach the record-breaking level of EUR 1.32 billion. Revenues from the export of vegetable production products will also reach a record-breaking level of EUR 515 million. The value of export of frozen, marinated and dried vegetables will increase, while the value of the export of vegetable preserves will decrease. Due to the growth of average export prices, the revenues from the sale of fresh vegetables will not change despite the lower volume of export. The total value of the export of fruit and vegetables and their preserves (including mushrooms and their preserves) will amount to EUR 2.1 billion against EUR 1.9 billion in 2007/08 (ca. 18% of revenues from the export of agri-food products).

In 2008/09 the import of most southern fruit and their processed products (preserves, dried fruit, concentrated juices, purées) will increase. The import of temperate fruit and their preserves (mainly apples and concentrated apple juice) will decline. The decline in the import of temperate products will be decisive for the decline in the global import of fruit and their preserves. Due to the decrease in the average import prices, global value of the import of fruit and their preserves will decline more than the volume of import and will amount to EUR 1.18 billion. In the current season, the volume and value of import of almost all vegetables will be up on the 2007/08 season, and due to the growth of transaction prices, the value of tomato preserves import will increase most. The global value of import of vegetables and their preserves will be up by 13%, amounting to EUR 423 million. The total value of import of fruit, vegetables and their preserves (including mushrooms and their preserves) will decrease by 5% to the level of EUR 1.61 billion, while the positive foreign trade balance covering this group of pro-

ducts will increase from EUR 207 million to EUR 480 million.

As a result of the increase in the production, procurement prices for most fruit were lower in 2008 than the very high prices of the previous year. Highest decline was observed for the prices of industrial apples (six times) and chokeberries (over three times). The deep decline of procurement prices of industrial apples was caused by the unfavourable economic situation on the global concentrated apple juice market. The prices of dessert apples, cherries, plums and black currants fell by 50%, pears – by 20%, sweet cherries – by 30%, red currants – by 33%, strawberries – by 18%, and raspberries – by 10%. The prices of all berry fruit exceeded, however, the prices obtained in 2004-2006. The production of almost all fruit was in 2008 profitable for the producers. Only the procurement prices of cherries, chokeberries and apples for processing have not exceeded the costs of production. Among vegetables, only the prices of cabbages, as well as tomatoes and cucumbers grown under protective cover will be lower in 2008/09. The production of most vegetables remained profitable.

In 2008/09 the margin in the production of most fruit preserves will increase – mainly in production of frozen fruit and concentrated colour fruit juices. The production of concentrated apple juice will also be profitable for the processing plants (last season sale prices of this product did not exceed the cost of raw materials in most processing plants). Margin in the production of most vegetable preserves will change only slightly.

The average retail prices of fruit and their preserves will be down on 2007/08 season. The retail price of apples will decrease most (50%). Average prices of vegetables and their preserves could be slightly higher. The price growth in the vegetable production sector will be lower than for the whole food production. Consumption of fruit and their preserves will be up by over 10% (to the level of 44-45 kg per capita), while the consumption of vegetables and their preserves will amount to ca 60 kg against 61 kg per capita in 2007/08 season.

W serii Analizy Rynkowe w najbliższym czasie ukażą się:

1. Handel zagraniczny produktami rolno-spożywczymi (28) • grudzień 2008,
2. Popyt na żywność (9) • grudzień 2008,
3. Rynek cukru (34) • grudzień 2008,
4. Rynek ryb (10) • grudzień 2008,
5. Rynek ziemi rolniczej (11) • grudzień 2008,
6. Rynek środków produkcji i usług dla rolnictwa (35) • marzec 2009,
7. Rynek pasz (25) • kwiecień 2009,
8. Rynek mleka (36) • kwiecień 2009,
9. Rynek ziemniaka (35) • maj 2009,
10. Rynek drobiu i jaj (35) • maj 2009,
11. Rynek mięsa (36) • maj 2009,
12. Rynek zbóż (36) • czerwiec 2009,
13. Rynek rzepaku (35) • czerwiec 2009,
14. Rynek owoców i warzyw (34) • czerwiec 2009.

SZYBKO! TANIO! PROFESJONALNIE!

Proponujemy Państwu:

INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA
I GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

Usługi drukarskie:

- czasopisma
- książki
- ulotki
- katalogi
- albumy
- wizytówki
- materiały szkoleniowe
- materiały konferencyjne
- druki samokopiujące etc.

Usługi introligatorskie:

- oprawa spiralna
- oprawa zeszytowa
- oprawa bezszwowa
- foldery/broszury
- inne usługi

Nasze usługi wykonujemy bazując na najlepszej dostępnej technologii. Począwszy od formy przesłania wszystkich materiałów drogą elektroniczną (FTP), poprzez obróbkę DTP, druk cyfrowy na OCE VarioPrint 2100 oraz OCE CS 250, kończąc na mnogości usług introligatorskich.

Próby wydruku na różnych gatunkach papierów i folii dostępne są w Dziale Wydawnictw Instytutu, ul. Świętokrzyska 20.

Ceny na zamówienia obliczane są na podstawie kalkulacji wstępnej. Jeśli mają Państwo pytania dotyczące naszych usług, bądź cen, prosimy o kontakt.

Dział Wydawnictw IERiGŻ-PIB:

tel. (022) 50 54 520

(022) 50 54 685

fax (022) 50 54 636

e-mail: dw@ierigz.waw.pl

slipski@ierigz.waw.pl

Prenumerata Analizy (2 zeszyty) w 2008 roku wynosi 40 zł.

Zamówienia z podaniem tytułu i ilości egzemplarzy prosimy kierować do Działu Wydawnictw Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowego Instytutu Badawczego, ul. Świętokrzyska 20, skr. poczt. 984, 00-950 Warszawa. Tel.: 0 22/50-54-685, faks: 0 22/50-54-636

e-mail: dw@ierigz.waw.pl <http://www.ierigz.waw.pl>